

Handläggare:
Göran Rådö

Bilaga 2
P17

Yttrande över motion av Andres Käärik och Maria Wallhager (fp) om försök med utvidgad förskrivningsrätt för distriktssköterskor

Ärendet

Landstingsstyrelsen ska yttra sig över motionen och har överlämnat den till hälso- och sjukvårdsutskottet för beredning.

Andres Käärik och Maria Wallhager (fp) har i motionen föreslagit landstingsfullmäktige besluta att uppvakta regeringen om att Stockholms läns landsting ska få genomföra en försöksverksamhet med utökad förskrivningsrätt för distriktssköterskor och att inleda en diskussion med Socialstyrelsen om hur ofta listan över läkemedel, som distriktssköterskor får förskriva, ska uppdateras.

I samband med information till personalorganisationerna har Stockholms lokalförening för distriktssköterskor via Vårdförbundet framfört synpunkter, som bifogas ärendet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta att avge yttrande enligt förvaltningens synpunkter i detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningens synpunkter

Som motionärerna framhåller har sjuksköterskor som uppfyller vissa kompetenskrav rätt att förskriva vissa läkemedel. I 6 kap. 4 § förordningen (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område anges att Socialstyrelsen får meddela föreskrifter om kompetenskrav för sjuksköterskor för att de ska få förskriva läkemedel och om den behörighet som sådan kompetens ger. Socialstyrelsen har med stöd av förordningen utfärdat föreskrifter som senast ändrats i juni 2003 (SOSFS 2003:11). Föreskrifterna är utarbetade efter samråd med Läkemedelsverket. I föreskrifterna anges vilka kompetenskrav med utbildning i bl.a. farmakologi som ska vara uppfyllda. För att en sjuksköterska få förskrivningsrätt gäller vidare att hon arbetar i primärvården, hemsjukvården eller inom den hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för. I en bilaga till föreskrifterna anges vilka läkemedel som får förskrivas och på vilka indikationer. Som exempel på områden där preparat får förskrivas kan nämnas lättare

Bilagor:

1 Motionen

2 Synpunkter från Stockholms lokalförening för distriktssköterskor

allergiska tillstånd, hudinfektioner och andra hudproblem, feber, sårbehandling, tillfälliga och lokala smärttillstånd, problem med mage och tarm samt nutrition.

Inom Stockholms län arbetar distriktssköterskorna på vårdcentralerna och har ett nära samarbete med husläkarna och har därför inte samma behov av att självständigt ta ställning till behandling med läkemedel som en distriktssköterska i ett glesbygdsområde. I princip har alla distriktssköterskor i länet den utbildning som krävs för att förskriva läkemedel. Andelen recept utfärdade av sjuksköterska är dock relativt låg. Distriktssköterskorna använder däremot ofta sin kompetens till att rekommendera patienterna egenvård med de icke receptbelagda preparat som finns på listan. De sjukdomsgrupper terapiområden som nämns i motionen som högt blodtryck, diabetes samt astma och allergier är sådana terapiområden som normalt kräver att en läkare svarar för behandlingen. På vissa vårdcentraler förekommer att sjuksköterskor med särskild fortbildning relativt självständigt svarar för kontroller av astma- och diabetespatienter. Det förekommer också att distriktssköterskor vid särskilda mottagningar bedömer halsinfektioner. Om det är möjligt att med bibehållen medicinsk kvalitet och säkerhet ge sjuksköterskor förskrivningsrätt för vissa läkemedel för dessa sjukdomsgrupper kan detta vara fördelaktigt för vårdens effektivitet och för patienterna.

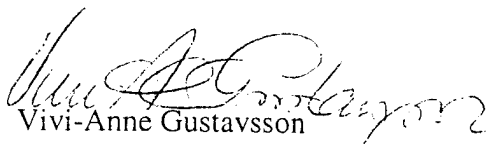
Socialstyrelsen har följt upp effekterna av att förskrivningsrätten av läkemedel utvidgats till att omfatta ytterligare grupper av sjuksköterskor inom den kommunala hälso- och sjukvården. Uppdraget har avrapporterats till regeringen i september 2004.

Socialstyrelsen har i sin rapport till regeringen sammanfattningsvis gjort följande överväganden:

- Socialstyrelsen vill framhålla behovet av att sjuksköterskor får goda kunskaper i farmakologi och sjukdomslära genom sin grund- och specialistutbildning, samt lyfta fram vårdgivarens ansvar för kontinuerlig fortbildning på området
- Socialstyrelsen avser att i samråd med Läkemedelsverket pröva alternativa former för hur receptfria läkemedel ska hanteras i förhållande till förskrivningsrätten. Effekter på läkemedelsförmånssystemet ska beaktas i det arbetet.
- Mot bakgrund av äldre människors komplexa problem och känslighet för läkemedelsbehandling har Socialstyrelsen inte för avsikt att för närvarande utöka antalet receptbelagda läkemedel som sjuksköterskor får förskriva till denna grupp.
- Socialstyrelsen anser att man, utifrån olika patientgruppers behov, bör överväga möjligheten att låta sjuksköterskor med lämplig utbildning förskriva vissa receptbelagda läkemedel inom ramen för

specifikt behandlings- eller vårdprogram, enligt lokala rutiner som upprättas av verksamhetschefen.

Det är socialstyrelsens uppgift att ta ställning till om det är möjligt och lämpligt att utvidga ordinationsrätten för sjuksköterskor på det sätt som föreslås i motionen. Genom den rapport som Socialstyrelsens lagt fram ska sjuksköterskor kunna få en utvidgad förskrivningsrätt för vissa receptbelagda läkemedel inom ramen för fastlagda vård- och behandlingsprogram. Det saknas därför enligt förvaltningens mening skäl för Stockholms läns landsting att ta något initiativ i frågan just nu.

Vivi-Anne Gustavsson

Sören Olofsson